

משפחתו האסורה עליו

דין תורה + תוספות הדרבנן (התוספות מודגשות)

דין תורה

שני דורות מעליו

שני דורות מעליו

אשת סביו,
ספק - אחות סבתו,
סבתו,
ספק - אחות סבתו,

(הכל מותר)

דור אחד מעליו

דור אחד מעליו

אשת אביו,
אחות אביו,
אימו,
אחות אימו,
אשת אחי אביו (גם מהאם),
אשת אחי אימו (גם מהאם),

אשת אביו,
אחות אביו,
אימו,
אחות אימו,
אשת אחי אביו (רק מהאב),

דורו

דורו

אין תוספות של איסורי דרבנן

אשת אחיו,
אחותו

דור אחד מתחתיו

דור אחד מתחתיו

אין תוספות של איסורי דרבנן

אשת בנו
בתו

שני דורות מתחתיו

שני דורות מתחתיו

אשת נכדו
נכדתו

נכדתו

הגזרות על שני דורות מעליו הינן גזירות מחשש לאיסורי התורה של דור אחד מעליו

האמוראים הסתפקו עד כמה יש להעתיק (כלומר: האם יש להעתיק גם את האיסור על האחות והגיסה)

הגמרא הסתפקה לגבי - אשת אחי אימו מהאם - ולבסוף פשטה לאיסור

לפי רב חכמים הוסיפו גם את הנשים הללו עד סוף כל הדורות:

3 דורות ומעלה - מעליו

אשת ה'סבא רבה' (וכן הלאה)
ה'סבתא רבה' (וכן הלאה)

3 דורות ומעלה - מתחתיו

אשת הנין (וכן הלאה)
הנינה (וכן הלאה)

3 האיסורים הראשונים הינם הגדלת איסור דרבנן - לכן הם מופיעים בדברי רב. איסור נינה אינו הגדלה של איסור דרבנן אלא של איסור תורה - (נכדה אסורה מהתורה) - ולכן הוא מוזכר בברייתא של ר' חייא

חריגים להוספה (חריג א' רק לפי זעירי, חריג ב' לפי כולם)

- א. סבא רבה שלא נושא את שם המשפחה (אינו אב אבי אביו - באמצע היתה אימא) - אשתו מותרת
- ב. ניין שלא נושא את שם המשפחה (אינו בן בן בנו - כיוון שבאמצע היתה בת) - אשתו מותרת.

משפחת אשתו האסורה עליו

דין תורה (במשפחת אשתו לא הוסיפו חכמים איסורים (בדורות אלו))

שני דורות מעליה

סבתה

דור אחד מעליה

אימה

הדור שלה

אחותה (רק בחיי אשתו)

דור אחד מתחתיו

בתה

שני דורות מתחתיו

נכדתה

לפי ר' חייא חכמים הוסיפו גם את הנשים הללו בדור השלישי:

3 דורות ומעלה - מעליה:

ה'סבתא רבה'

3 דורות ומעלה - מתחתיו:

הנינה

הגמרא הסתפקה מה הדין לגבי הדור הרביעי ומעלה (האם גם הם אסורים או שהאיסור נעצר בדור השלישי)

מקרים שבהם איסורי משפחתו חמורים

אחיות, גיסות, נשות האב והסב, וכלות (נשות הבנים והנכדים):

במשפחתו - נאסרו,

במשפחת אשתו - לא נאסרו (חוץ מאחותה שנאסרה, אבל רק בחיי אשתו)

מקרים שבהם איסורי משפחת אשתו חמורים

סבתות:

במשפחתו - נאסרו **מדרבנן** (מהתורה הן מותרות)

במשפחת אשתו - נאסרו **מהתורה**

ביאורי מושגים

הסיבה להבדל שבין איסורי משפחתו לאיסורי משפחת אשתו:

מז"ר הרב ליכטנשטיין מסביר שבעוד שמשפחתו נאסרה עליו מדין קירבה (ולכן האחיות, הגיסות והכלות נאסרו) משפחת אשתו נאסרה עליו לא מדין קירבה אלא מדין אחר (ולכן האחיות הגיסות והכלות מותרות)

התורה קובעת שאסור לאדם לישא שתי אחיות בחייהן, אבל אחרי מיתת אשתו מותר לישא את אחותה. מכאן אנו רואים שאיסור שתי אחיות אינו איסור קירבה אלא איסור של נשיאת שתי נשים הקרובות זו לזו. (אם זה היה איסור קירבה הוא היה נוהג גם אחרי מות אשתו)

מאותה סיבה אסור לשאת אם ובתה וכן סבתא ונכדתה. לא בגלל שהסבתא קרובה לבעל אלא כיוון שאסור לישא שתי נשים הקרובות זו לזו. (לכן נוצר מצב אבסורדי לפיו מהתורה מותר לישא את הסבתא של עצמו, אבל אסור לישא את הסבתא של אשתו)

קירבה בגרים

איסורי עריות

איסורי תורה - אסורות עליהם (תקנה - כדי שלא יאמרו שכשהיו גויים נהגו קדושה גדולה יותר) איסור דרבנן (שניות) - מותרות להם,

הלכות עדות

אחים מהאב - מעידים זה לזה לכתחילה, אחים מן האם - מח' האם מעידים לכתחילה או רק בדיעבד,

הסיבה להבדל שבין תחום

העדות לתחום עריות:

גר שהתגייר נחשב כאילו נולד ולכן מעיקר הדין אין לו קרובים כלל וכלל.

אלא שבעריות המסורות לכל חששו, ובעדות שמסורה רק לבי"ד לא חששו.